

Nr 747

Av herrar Enarsson och Holmberg, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 85, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.*

I proposition nr 85 om ändring i kommunalskattelagen föreslås bl. a., att dödsbo i visst fall skall taxeras på samma sätt som handelsbolag. Detta skall första gången ske det taxeringsår som infaller närmast efter utgången av det fjärde kalenderåret efter det kalenderår varunder dödsfallet inträffade. Inkomsten och förmögenheten skall sålunda taxeras hos delägarna i förhållande till deras andelar i boet. Förutsättningen är att för dödsboet beräknas högre till statlig inkomstskatt taxerad inkomst än 10 000 kr. eller större skattepliktig förmögenhet än 100 000 kr. Förslaget innebär sålunda att dödsbon får tre år eller i vissa fall något mera för skifte och avveckling. Därefter inträder ändrade beskattningsregler för alla som överskrider ovan angivna beloppsgränser.

Syftet med den ändrade lagstiftningen anges vara att skatt skall utgå med samma belopp som skulle träffat delägarna om dessa direkt beskattats.

Det kan ifrågasättas om resultatet av en lagstiftning med detta syfte blir likformigt och rättvist. En ideell andel i ett dödsbo har knappast samma värde i den skattskyldiges hand som den egendom till motsvarande värde han äger ensam. Dispositionen över tillgångarna såväl som avkastningen kan nämligen vara i avsevärd grad beskuren. Särskilt gäller detta om i boet finns omyndig delägare; detta på grund av de krav som naturligen måste ställas på förvaltning av omyndigs egendom. Därest i sådana fall dödsboformen medför viss skattelindring för delägarna är detta knappast oberättigat med hänsyn till nämnda inskränkningar i dispositionsrätten.

Enligt vår mening finns bärande motiv för att nuvarande beskattningsregler bör gälla för dödsbo där delägarna är efterlevande make och omyndiga barn. I många fall fortsätter efterlevande make och barn att driva den avlidnes jordbruk eller rörelse genom samlevnad i oskiftat bo.

I sådana dödsbon med omyndiga barn — eventuellt både omyndiga och myndiga — varuti avtal träffats om samlevnad i oskiftat bo, vilket måhända är mest vanligt i jordbrukarhem, är syftet i regel att hemmet skall bestå under oförändrade former trots att ena maken avlidit. Rätt vanligt torde därför vara att, sedan de vuxna barnen erhållit ersättning för sitt

1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1966. 3 saml. Nr 747—751*

arbete i hemmet, ingen skillnad göres i användningen av boets avkastning med hänsyn till de omyndiga barnens underhåll och uppfostran, utan strävan är att hålla hemmet samman på samma sätt som under normala förhållanden, då båda föräldrarna lever, fram till den tidpunkt då samtliga barn uppnått myndighetsåldern. Efter nämnda tidpunkt har delägarna helt andra möjligheter att efter egna önskemål ordna så att egendomen, som kanske gått i släkten i många generationer, kvarbliver inom den kretsen.

Vi anser i likhet med flera remissinstanser, att dödsboet är en bra och smidig förvaltningsform, särskilt påtagligt när dödsboet driver näringsverksamhet.

Det föreligger visserligen inte heller efter ett genomförande av den föreslagna lagstiftningen någon lagstadgad skyldighet att skifta dödsbo, men de skattemässiga konsekvenserna kan medföra en tvingande nödvändighet att så sker.

Aberopande det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte antaga det vid proposition nr 85 förgade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med det tillägg till punkt 4 av anvisningarna till 53 § som framgår av följande lydelse.

till 53 §.

4. Att bestämmelserna — — — av boet.

Förklaring enligt — — — annan anledning. Särskilt skäl varom i nämnda lagrum sägs skall i regel anses föreligga, där delägarna i dödsboet är efterlevande make och ett eller flera omyndiga barn, i förekommande fall jämte myndigt barn, vilka driver jordbruk eller rörelse genom samlevnad i oskiftat bo.

Stockholm den 29 april 1966

Arvid Enarsson (h)

Y. Holmberg (h)
